

УДК 811.161.2' 367:070

СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ В ТЕКСТАХ ЗМІ

Експресивність мовлення традиційно розуміють як його нейтральність, виокремлена із загального потоку за рахунок незвичного стилістичного використання мовних засобів. У теорії мови експресивну емоційність розглядають як одну із функцій мови, що виконує роль емоційно-регулятивного характеру. Емоційна насиченість речення являє собою один із суттєвих аспектів його вивчення. На синтаксичному рівні засобами експресивності є приєднувальні, парцельовані конструкції, повтори, неповні речення, вставлені конструкції, риторичні запитання тощо.

Ключові слова: синтаксис, експресивність, експресивні синтаксичні конструкції, ЗМІ.

Останнім часом вивчення лінгвістичної категорії експресивності, а також експресивних синтаксичних конструкцій як засобів її вираження на рівні синтаксису посідає одне з центральних місць у лінгвістиці, оскільки в сучасній науці про мову пріоритетним напрямом дослідження стає вивчення суб'єктивного аспекту мовлення, модусу, прагматики на рівні висловлювання і тексту.

Актуальність дослідження зумовлена, перш за все, зростанням ролі засобів масової інформації (ЗМІ) в житті сучасного суспільства, їхнім соціальним призначенням активно впливати на суспільну свідомість, розум і почуття людей, тим самим не лише інформувати про поточні події, а й формувати суспільну думку та впливати на ухвалення рішень у різних галузях життя.

Об'єктом дослідження обрано експресивні синтаксичні конструкції в сучасних публіцистичних текстах. **Предмет** дослідження становлять способи вираження експресивності на синтаксичному рівні. **Матеріалом** слугують речення, відібрані методом суцільної вибірки з текстів сучасних українськомовних ЗМІ.

Метою дослідження є комплексний аналіз експресивних синтаксичних конструкцій, вміщених у публіцистичних текстах. Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) дослідити історію вивчення проблем експресивності; 2) визначити засоби експресії на рівні синтаксису; 3) описати механізми функціонування прийомів експресивного синтаксису в українськомовних ЗМІ.

Незважаючи на те, що явище експресивності є легко розпізнаваним, проблематика, пов'язана з мовними механізмами створення ефекту експресивності, потребує виявлення підґрунтя цього ефекту. Експресивність мовних витворів є результатом такого прагматичного вживання мови, основною метою якого є створення емоційного ставлення суб'єкта до об'єкта висловлення.

Питаннями емоційності й експресивності цікавились такі лінгвісти, як Н. Д. Аругюнова, Ш. Баллі, В. А. Белошапкова, Н. С. Валгіна, Ю. В. Ванников, В. В. Виноградов, М. О. Вінтонів, А. П. Загнітко, О. І. Іванчикова, Л. І. Конюхова, В. Матезіус, А. П. Сковородников, Н. Ю. Шведова та інші.

Сучасний етап розвитку українського синтаксису позначений тенденцією до аналітизму, що має місце там, де синтаксична форма складається з кількох компонентів (тобто вона є структурованою, її обсяг більший за одиницю), і там, де реченнева структура як цілісність порушена. Аналітизм має як внутрішньореченневий, так і зовнішньореченневий вияви: уведення до цілісної реченневої структури різноманітних ускладнювачів (вставних слів, уточнень тощо), членування єдиної цілісної реченневої структури.

Сучасні синтаксичні інновації найвиразніше репрезентовані в публіцистичних текстах. З-поміж них важливе місце посідає процес внутрішньореченневої актуалізації окремих компонентів речення, що супроводжується послабленням доцентрових тенденцій у розвитку лінійної структури речення. До засобів враження експресивності в аспекті синтаксису, що найчастіше мають місце в текстах ЗМІ, варто зарахувати парцеляцію, приєднувальні конструкції, повтори, вставлені конструкції, еліптичні та неповні речення й риторичні питальні конструкції.

Продуктивними в текстах ЗМІ є приєднувальні конструкції. Аналіз матеріалу засвідчує, що автори текстів вживають у різних цілях. По-перше, приєднувальні конструкції найчастіше використовують для досягнення ефекту послідовного, лінійного нанизання й забезпечення поєднання структурно автономних величин: *СБУ затримала трьох організаторів псевдо референдуму на Донбасі. І серед них «міністр ДНР»* (Вечірня Полтава. – 10.04.2015); *А 8 листопада зал ім. Лисенка був переповнений. І не лише тому, що вхід безкоштовний, як і на всі акції конкурсу* (Політика і культура. – 12-18.06.2001); *У Миколаєві отруїлося 17 людей! І з-поміж них – 5 дітей!* (News.ua. – 06.04.2015).

По-друге, приєднувальні конструкції сприяють деталізації. За їх допомогою можна створити широке уявлення про весь предмет думки чи окремих факт базового повідомлення: Українці не хочуть платити податки. Але при цьому охоче жертвують на армію. Українці ненавидять податківців. Але при цьому пишаються волонтерами. Українці не хочуть фінансувати державу. Але при цьому проливають за неї кров. Вас ніколи не турбували ці парадокси? (Антикор. – 19.12.2014); На вихідні йде працювати офіціанткою в один з ресторанів. Але не в столиці. За це платять сто євро. Та Лідія більше рада тому, що може досхочу наїстися (Голос України. – 31.01.2008).

По-третє, автори використовують приєднувальні конструкції, прагнучи семантичної актуалізації, коли значущість фрагмента інформації свідомо увиразнюють шляхом членованого представлення: *Попіл незліченних жертв геноциду мусить стукати в груди живих. Не для помсти, а для очищення, для чесних поррахунків з минулим* (День. - 09.1.2007).

По-четверте, нанизання приєднувальних структур сприяє зростанню ступеня експресивізації з кожним таким елементом: *Нічого не вийшло з таблетками для схуднення. Ні до вказаного часу, ні через десять, ні через двадцять років. І не вийде* (Літературна Україна. – 19.01.2006); *А можливо, ще страшніший біль – муки безсилля матері, яка помирала разом з дитиною... І так помирали мільйони. Так винищувався народ. Свідомо. Цинічно, з варварською жорстокістю у всього світу на виду* (Українське слово. – 23-29.03.2005).

Загалом приєднувальні синтаксичні конструкції можуть бути засобами стилістичного маркування, оцінювання, уточнення попередньо викладеної інформації, а також увиразнення й урізноманітнення текстового тла шляхом актуалізації відповідних сем. Вони сприяють побудові повного, інформаційно вичерпного повідомлення, репрезентуючи перебіг думок автора, увиразнюючи усно-розмовні риси або відтворюючи процес мислення зі значною кількістю змістових відтінків.

Автори публіцистичних текстів часто використовують і парцельовані конструкції. Парцелят дозволяє розширити інформаційну насиченість речення, інтенсифікує значення неядерних компонентів, надаючи їм виразності. З-поміж вилучених для аналізу речень переважають структури, у яких парцельовані члени речення мають опорне слово в базовій структурі. У такому випадку парцелят функціонує як його однорідний або уточнювальний компонент: *БЮТ наразі залишить Стельмаха. На совісті Ющенко* (Експрес. – 16.12.2009).

Серед головних членів речення найчастіше парцельованими є саме присудки, що створює враження динамічності й напруженості, надають тексту ЗМІ яскравої емоційності: *Зараз я як голова обласної адміністрації відповідаю за ситуацію в області. І буду робити все, щоб ситуація надалі залишалася стабільною!* (Голос Карпат. – 24.01.2015); *Це – моя непохитна точка зору, яку я весь час відстоюю. І буду за це боротися* (Українська правда. – 08.01.2005).

Щодо другорядних членів речення, то найуживанішими є парцельовані обставини, які сприяють інформаційному розширенню висловлення: *В суперечливий час нам випало жити сьогодні. Завтра і вчора* (Освіта. – 2000. – № 16-17); *До штабу зі скаргами ходила п'ять разів. По слизьких дорогах, по морозу* (Голос України. – 06.02.2010); *У Держдумі прокоментували рішення Європарламенту. Банально й небезпечно* (Антикор. – 12.12.2014).

Рідше у функції парцелята вжито додатки, що зафіксовані переважно в позиції дублювання, оскільки додаток зазвичай є обов'язковим компонентом речення: *Я не відстоюю інтереси мера, захищаю мешканців! Саме мешканців!* (Українська правда. – 20.04.2008); *Прип'ять має свою окрему «колючку».* *І свій КП* (Сільські вісті. – 23.03.2003).

На рівні складного речення найуживанішими парцельованими структурами є частини з обставинною семантикою. Винесення в парцелят частини складного речення сприяє актуалізації її змісту, посилює емоційне навантаження: *МВС відмовилося від бастионів зі США. Бо вони не вигідні* (Вечірня Полтава. – 12.02.2015); *Тігітко радить чимивидше позбутись Стельмаха. Аби той не зірвав вибори* (Експрес. – 16.12.2009); *Українці купують нерухомість за кордоном. Щоб було, куди тікати* (Телеграф. – 13.02.2015); *Дванадцять років поспіль фотопрофесіонали та фотоаматори надсилають свої роботи редакційному журі, яке з них складає фотовиставку-мозаїку українського життя – радісного, сумного, романтичного, часом до болю чи до сміху прозаїчного, проте незмінного нашого... Яке пізнавати і пізнавати!* (День. – 05.10.2010).

Очевидно, що актуалізацію потрібної інформації створює прийом неочікуваного розчленування конструкції. Це дозволяє автору тексту виділити необхідний компонент й посилити експресивність повідомлення загалом.

З метою підвищення емоційності тексту та створення ефекту живого розмовного мовлення автори ЗМІ вдаються до повторів. Виконуючи в межах тексту структурно-організаційну й стилістичну функції, повтори підсилюють у семантичному та емоційному планах будь-яку частину висловлення, поширюють експресію на весь мікротекст. У публіцистичних текстах активно вживані контактний, суміжний, дистантний повтори: *Думали, думали, шукали, шукали, і знову знайшли суддю шеварнадзівського періоду, якій доручили всю судову систему* (Антикор. – 23.03.2015); *Але саме таким, розколотим і знекровленим суспільством, легко маніпулювати. Саме таке суспільство їм і потрібне...* (Високий замок. – 28.10.2004); *Виступаючи перед численною аудиторією у Здолбунові, Володимир Литвин заявив: «Я переконаний, що Україні потрібні переміни – такі переміни, які потрібні людям. Блок Литвина готовий ці переміни забезпечити. Знаю, що потрібно робити, знаю, як потрібно робити, а головне – знаю, що не потрібно робити. Не треба намагатися всіх примирити, всім бути добрим і зручним. Необхідно мати чітку лінію поведінки, і рано чи пізно ти дійдеш до своєї мети», – впевнений экс-голова двох скликань парламенту «...» «Я проти людей, що зробили патріотизм своєю професією, я – за патріотизм у дії. Я категорично проти перебіжчиків і зрадників, якими сьогодні наповнена українська політика»* (Рівне-Ракурс. – 30.08.2007). Дистантний синтаксичний повтор охоплює весь текст, об'єднуючи великі ділянки його, виконує текстотвірну функцію, забезпечує зв'язок з провідною темою твору. Своєрідність дистантного повтору в організації тексту полягає в тому, що, накладаючись на складне переплетіння мовних форм, він об'єднує тематично окремі його відрізки, розташовані одні від одних на значній відстані, семантично пов'язуючи їх в один текстовий фрагмент. Такий синтаксичний повтор створює стилістичний ефект кільця-спіралі з провідним лейтмотивом

Щодо кількісного вияву, то найпоширенішими є саме однослівні повтори, які зазвичай без будь-яких змін відтворюють частину попереднього висловлення: *Жодних заперечень, жодних дискусій, жодних обговорень – нічого!* (Високий замок. – 10.12.2010).

Повтор як стилістичний прийом може слугувати засобом акцентування думки, підтримання в читача зацікавленості певною інформацією, бути тлом для залучення уваги до найбільш важливої думки, сприяти створенню ритмічного характеру тексту:

Україна... Українці... Українське... Вдумайтеся на хвилику, що для вас означають ці слова? Це просто набір звуків? А чи, можливо, дещо більше, змістовніше, глибше? Мене дуже непокоїть те, що сьогодні *бути українцем – «не модно»*, спілкуватися рідною мовою – *«не модно»*, любити свою державу – теж *«не модно»*. Так вважає чимало людей, переважна частина яких – молодь – надія та майбутня опора нашої нації. Таких багато, є вони і серед моїх друзів. Але приємно знати, що є ще й інші: ті, кому не байдужа доля держави, хто не соромиться свого походження та може з гордістю заявити на весь світ: «Так, я українець! Це – класно! Це – **модно!** І я цим пишаюся!» (Світ молоді. – 10.04.2009).

Лексичний повтор може бути одним із найбільш значущих елементів, навколо якого будується текст, напр.: *Нас дурять, дурять і дурять. Водії дурять власників, власники – владу...* (Українська правда. – 13.05.2005).

Повтор є простим за формою, але складним і багатогранним за функцій ним призначенням явищем. Він має широкий діапазон використання в текстах ЗМІ. Ступінь

виразності повторів зумовлений їхньою структурою й місцем розташування в реченні. Як мовне явище повтор підсилює виразність висловлення, у ньому майже завжди закладений експресивний відтінок.

Нерідко засобом надання експресії тексту є вставлені конструкції. Вони перебувають у межах базової структури, реалізують інтродуктивний синтаксичний зв'язок реченнєвомодифікувального характеру й спеціалізуються на введенні автономно-додаткової інформації. За допомогою інтродуктивного зв'язку автори публіцистичних текстів уводять конструкції, що своєю смисловою значимістю не менш цінні за базове речення. Це визначає загальну тенденцію вставлених одиниць до синтагматично-смислового розчленування реченнєвої структури при збереженні її зовнішньої форми: *Саме величезний кредит довіри, виданий владі, став причиною прискіпливих (можливо, аж занадто) оцінок її перших ста днів* (День. – 14.05.2005); *Саме у Причорномор'ї, на думку Юрія Шилова (який свої теоретичні розрахунки підтвердив реальними археологічними знахідками, виявленими у капищі «Кам'яна Могила» в степах Південної України), у ті часи сформувалася індоєвропейська спільність народів, що заклала фундамент майбутніх культур* (Молодь України. – 06-12.07.2006); *Леонід Кучма в ополонках не омивався, принаймні прилюдно, а більше грав на гітарі і в преферанс (утім, не будемо стверджувати, що він так робив саме на великі православні свята)* (Україна молода. – 20.01.2007).

Вживання еліпсованих структур також є одним із засобів експресивізації в текстах ЗМІ. Вони сприяють динаміці викладу, акцентуації та виділенню певних обставинних компонентів: *Подорожці на наших сайтах! (= подорожці читайте на наших сайтах)* (Музеї України. – 08.01.2010); *Вивчайте карту, плануйте маршрут – і в дорогу! (= вивчайте карту, плануйте маршрут і вирушайте в дорогу!)* (Музеї України. – 08.12.2009).

Розмаїття використання неповних речень, очевидно, пояснюється їхньою функціонально-стилістичною спроможністю. Неповні речення являють собою ємні, стилістично марковані, здебільшого розмовні утворення. Автори публіцистичних текстів дедалі частіше вдаються до вживання неповних речень, на що звертає увагу І. Я. Завальнюк [Завальнюк, с. 136]. Як влучно зазначає дослідниця, „специфічною ознакою сучасної української газетної мови є градаційне розташування неповних та еліптичних речень” [Завальнюк, с. 139]. Таке розташування речень надає динаміки, енергії, швидкості в процесі інформування адресата публіцистичного тексту.

Серед неповних речень трапляються контекстуально неповні: *Саме цього ви маєте боятися. Не того, що ви є надто сильними, а того, щоб бути не надто слабкими* (День. – 08.02.2011). У другому реченні пропущено присудок *маєте боятися*, зазначений у попередньому. Також активно вживаними є ситуативно неповні речення. Вони не містять певного члена речення, який маєтись на увазі, є зрозумілим із загальної ситуації спілкування, а тому потреба в його називанні відсутня:

[В. Карасьов: *Українська історія – це завжди звільнення від експансії російської держави. Ну, так це було.*

С. Марков: Це не так.]

В. Карасьов: Секундочку! („Велика політика”. – Інтер. – 15.10.2010. – 22:00).

Останнє речення *Секундочку!* не містить головного члена *почекайте / зачекайте*, але наявність його в реченні не потрібна, адже пропущене слово легко можна вгадати, спираючись на загальну ситуацію спілкування.

Окрему групу засобів експресивізації утворюють обірвані речення. У лінгвістичній науці на позначення цього явища вживають терміни „незакінчені речення” (К. Ф. Шульжук), „перервані речення” (П. С. Дудик), „обірвані речення” (А. П. Загнітко). Тому всі дослідники погоджуються з тим, що це початі, але недоговорені до кінця речення, що ними виражені перервані, до кінця не висловлені думки.

Часто обірвані речення трапляються під час суперечок, дискусій у разі переривань промови одного мовця іншим:

[Березовець: *Пане Скибницький, ви знаєте, коли експерти обговорюють...*] Скіпальський: *Не плутайте...* („Свобода слова”. – ICTV. – 09.11.2009. – 23:00);

Кравчук: Я хотів би сказати... Я хотів би тільки уточнити.

Богословська: І останнє. Андрію, ви запитали за те, що об'єднає країну. Так ось і на Заході, і на...

Кравчук: Вибачте, Інна Германівна, але я прошу...(= не перебивайте)

Богословська: Леонід Макарович, мені так. Я не вперше вам кажу в очі це. Встаньте, будь ласка... („Свобода слова”. – ICTV. – 09.11.2009. – 23:00);

Люди, думайте... Дивіться, що робиться („Свобода слова”. – ICTV. – 09.11.2009. – 23:00).

Засобом експресії на рівні синтаксису є також риторичні запитання. Як відомо, риторичні питання містять емоційне ствердження чи заперечення у формі запитання й не передбачають відповіді. Тим самим вони підвищують експресивність висловлення. Сильним прийомом емоційного впливу виступають риторичні питання, які імплікують заперечення чи ствердження. Так, для текстів ЗМІ риторичні питання є досить поширеним прийомом емоційної експресії. Вони мають яскраво виражене емоційне забарвлення, можуть містити іронію, створену не лише лексичними засобами, а й самим синтаксичним прийомом: *Як може у цьому ходити нормальна людина?* (Конкурент. – 9.03.2009); *Обіцяли, що з першого липня реклами стане менше, а в мене відчуття, що її, навпаки, більше стало. Як це розуміти?* (Телетиждень. – 08.07.2011).

Висновки. Отже, емоційність є обов'язковою ознакою мови ЗМІ. Синтаксичні засоби, які найактивніше функціонують у мовленні сучасних текстів публіцистичного стилю, мають емоційно-експресивне забарвлення й дозволяють виразити авторську інтенцію, виконавши відповідну комунікативну функцію. ЗМІ є одним з основних інструментів влади. За допомогою «мови в дії» здійснюють керування суспільством і формування нашої дійсності на різних системних рівнях. Можна вважати, що виявлення особливостей публіцистичних текстів, детальне їх дослідження сприятиме кращому розумінню соціальних, економічних, політичних процесів у суспільстві, а також причин їх виникнення. Тому подальше вивчення особливостей продукування текстів ЗМІ є перспективним і потребує спеціально присвячених наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вінтонів М. Функціонально-граматичні та комунікативні вияви парцельованих та приєднувальних конструкцій / Михайло Вінтонів // Лінгвістичні студії: [зб. наук праць / наук.ред. Загнітко А. П.]. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – Вип. 11. – Ч. 1. – С. 124-129.
2. Гак В. Г. Эмоции и оценки в структуре высказывания и текста Текст. / Г. В. Гак // ВМУ. Серия 9. Филология. 1997. - №3. - С. 87-95.
3. Галкина-Федорук Е. М. Об экспрессивности и эмоциональности в языке Текст. / Е. М. Галкина-Федорук // Сборник статей по языкознанию, посв. профессору Моск. ун-та акад. В. В. Виноградову в день его 60-летия. М.: Изд-во МГУ, 1958. - С. 105-107.
4. Гуйванюк Н. В. Експресивний синтаксис: досягнення і проблеми / Ніна Гуйванюк // Актуальні проблеми синтаксису: міжнар. наук. конф., 19-21 жовт. 2006 р. : Матеріали. – Чернівці: Рута.
5. Дудик П. С. Видільні речення в сучасній українській літературній мові / П.С. Дудик // Українська мова в школі. – 1955. – № 6. – С. 10-15.
6. Дудик П. С. Из синтаксису простого речення : Синтаксис. Речення. Класифікація речень. Односкладні речення. Неповні речення. Еквіваленти речення. 3 навчально-контрольними завданнями, вправами [Текст] : монографія / П.С. Дудик. - Вінниця : ВДПУ, 1999. - 298 с.
7. Дудик П. С. Неповні речення / П. С. Дудик // Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : За заг. ред. І. К. Білодіда. - К. : Наукова думка, 1972. - С. 262-309.
8. Дудик П. С. Неповні речення в сучасній українській літературній мові / П. С. Дудик // Дослідження з синтаксису української мови. - К. : Наукова думка, 1958. - С. 129-260.
9. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення (Просте речення : еквіваленти речення) / П. С. Дудик. - К. : Наукова думка, 1973. - 288 с.
10. Жихарева Н. А. Прагматичні особливості обірваних речень (на матеріалі сучасної англійської драми та прози) / Н. А. Жихарева // Вісник Черкаського університету. Серія „Філологічні науки”. - Випуск 169. - Черкаси, 2009. - С. 12-21.
11. Завальнюк І. Я. Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХХІ століття : Функціональний і прагматичний аспекти : монографія / І. Я. Завальнюк. - Вінниця : Нова Книга, 2009. - 400 с.

Мала Ю. Синтаксические способы выражения экспрессивности в текстах СМИ.

Експресивність речі традиційно розуміють як її нейтральність, виділену з загального потоку за допомогою незвичайного стилістичного використання мовних засобів. В теорії мови

экспрессивную эмоциональность рассматривают как одну из функций языка, выполняющую роль эмоционально-регулятивного характера. Эмоциональная насыщенность предложения представляет собой один из существенных аспектов его изучения. На синтаксическом уровне средствами экспрессивности есть присоединительные, парцелированные конструкции, повторы, неполные предложения, вставленные конструкции, риторические вопросы и тому подобное.

Ключевые слова: синтаксис, экспрессивность, экспрессивные синтаксические конструкции, СМИ.

Mala Y. Syntax Expressive Means of Expressiveness in the Media Texts.

Expressiveness of speech act traditionally understood as its neutrality, singled out from the general stream by unusual stylistic use of language. In language theory the expressive emotion is considered as one of the language function that serves as the emotional and regulatory nature. Emotional richness of sentence is one of the essential aspects of the investigation. At the syntactic level expressive means are copulative, parcelling constructions, repetitions, elliptical sentences, parenthetical constructions, rhetorical questions and more.

Key words: syntax, expressiveness, expressive syntactic constructions, the media.

Ольга Сушкевич
(Умань)

УДК 81.115 + 81'276.11

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІКО-ПОНЯТТЄВОГО ПІДХОДУ ДО ТРАКТУВАННЯ МОДАЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано вузьке та широке тлумачення логіко-поняттєвого підходу для дослідження модальності як лінгвальної категорії. Наводяться основні класифікації модальних значень. Це дає змогу порівнювати вербалізацію модальних виявів мовців з огляду на об'єктивне існування можливих, необхідних, цінних явищ і їх суб'єктивну оцінку мовцями. Розглянуто теоретичні засади використання означеного підходу як на різних рівнях мовної системи, так і мовлення й комунікації в цілому. Висвітлено основні концепції модальних значень (функціонально-семантичної, текстової, комунікативної, прагматичної й ін.). Також мова йде про багатогранність категорії модальності. Це ознаменувало відображення означеного підходу у сучасних різноманітних напрямках дослідження модальності.

Ключові слова: модальність, логіко-поняттєвий підхід, мовна система, види модальності, категоризація.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку науки про мову значна увага приділяється модальним виявам мовця, які відображають суб'єктивне розуміння ситуацій спілкування через призму об'єктивної реальності. Логіко-поняттєвий підхід є базовим для тлумачення категорії «модальність». Він дав поштовх для розвитку багатьох мовознавчих студій. Оскільки сучасне мовознавство постійно звертається до цього підходу, він вимагає нового розгляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наприкінці ХХ століття неоднозначний характер модальності спричинив появу та розвиток різноманітних напрямків її тлумачення. Ця категорія представлена О. В. Бондарком як функціонально-семантична з польовою організацією різних рівнів; Т. М. Корольова та М. І. Конюшкович тлумачать її як комунікативну категорію, О. В. Падучева – як суб'єктивну семантичну та прагматичну категорію, В. П. Руднев – як текстотвірний феномен, тощо. У свою чергу в германському мовознавстві модальність досліджується як граматична (Р. Ашер, Ф. Палмер, А. Рот, С. Чан) або ж комунікативно-граматична категорія (Дж. Байбі, С. Калагем, Ф. Кіфер, А. Крацер). Вивчення модально-оцінної структури інтерв'ю в німецькій мові представлено в роботі І. Ю. Капічнікової. Лінгвокультурологічні аспекти вираження модальності розглядаються в працях Г. В. Вальчук, А. Вежбицької, В. В. Воробйова, І. О. Голубовської, В. В. Дубичинського, Б. Елена, Н. В. Косилкіної, Р. К. Міньяр-Белоручева.